

[Fuglsang.]

idet den vil stille de små erhvervsdrivende yderligere svagt i forhold til både de uden- og de indenlandske monopolers konkurrence. På samme linje udtaler oppositionen sig stærkt imod det, den kalder statsfinansiering. Og hvorfor gør den det? Det er dog en kendsgerning, at f. eks. de billige statslån til byggeriet har bidraget til i en periode at billiggøre boligbyggeriet. Det er dog en kendsgerning, at billige statslån har været med til at sænke rentebyrden også på andre områder, f. eks. inden for udstykningen og inden for landbruget.

Men når der tales om de krav, teknikken stiller til os, må man først og fremmest ikke glemme menneskets placering i den tekniske udvikling og her ikke mindst mennesket ved maskinen, arbejderen. Også her savnes stadig væk en stillingtagen fra regeringen: Lad mig lige indskyde her, at al erfaring viser, at maskinerne i stedet for at lette det hårde slid slider arbejderne op tidligere, end det før har været tilfældet, og også det aktualiserer problemet at nedsætte aldersgrænsen for retten til folkepension.

Hvad i øvrigt angår arbejderens plads i den tekniske udvikling, omtalte jeg i går stillingen på arbejdsmarkedet, der jo ingenlunde er præget af den borgfredens og classesamarbejdets ånd, som man også i dag har forsøgt at give det udseende af. Man hæfter sig i debatten om de ting, der foregår på arbejdsmarkedet, specielt ved spørgsmålet lovligt eller ulovligt; derimod taler man mindre om årsagerne, eller hvem der har ret, og dog er det sådan, som Martin Andersen Nexø engang har sagt, at man kan gennem loven forbyde meget, man kan teoretisk godt forbyde menneskene at drage ånde, men menneskene vil ånde alligevel. Derfor er det, det er nødvendigt at stille spørgsmålet: hvad er årsagen til uroen på arbejdspladserne? Sagen er den, at det i de færreste tilfælde er lønspørgsmål, det drejer sig om. Det, der er årsagen, er den kendsgerning, at Danmark med hensyn til teknisk udvikling befinder sig i 1959, men at arbejderens arbejdsforhold reguleres efter regler fra 1899, og at mange arbejdsgivere optræder efter parolen fra før 1849, nemlig den bekendte: vi alene vide. Det er det, der ikke går i længden. Det er her, det er nød-

vendigt at tage stilling, og det er derfor, jeg efterlyser en stillingtagen af den høje regering.

Til slut: der er talt en del om, at verden ændrer sig. Det er blevet nævnt, at de socialdemokratiske partier ikke blot hos os, men også andre steder har fået en anledning til at forandre sig. I England og Tyskland har man forandret sig i retning af at kaste de sidste rester af socialisme over bord, i Frankrig har man forandret sig endog så vidt, at man åbent har fremmet de Gaulles oprettelse af hans mindretalsdiktatur mod kommunisterne, Frankrigs største parti. Hvad vort eget land angår, indrømmer jeg blankt, at jeg ikke føler mig kompetent til at bedømme, hvem der er mest liberal, regeringsblokken eller oppositionen, men jeg vil alligevel indrømme, at jeg forstod den højtærede statsminister, da han ligesom så lidt bønfoldende op på den sidste ærede taler, det ærede medlem hr. Niels Andersen, under dennes udredning af liberalisme og den slags. Men også hos os vil det være sådan, at kapitalismen vil kræve sin part. Jeg kan blot henvise til det ærede medlem hr. Poul Møllers udtalelse om, at når socialdemokratiet nu opgiver f. eks. nationaliseringsspørgsmålet, så må det i konsekvens heraf også sørge for at give den private kapital muligheder for øget investering og opsparing, og hvad man mener med disse muligheder, fortæller spareplanen tilstrækkeligt om: det skal være muligheder på småkårsfolks bekostning. Og på samme linje ligger det med den før nævnte finansiering. For sagen er jo, at når oppositionen vil lægge finansieringen over i private hænder, er det ikke, fordi den mistænker de private, så lidt som vi gør det, for at ville låne penge ud som filantroper.

Men endelig, socialisme er jo ikke forældet, og der er for os at se i dag i teknikkens århundrede mere end nogen sinde brug for et socialistisk parti med en socialistisk ændring af samfundet som målsætning, for kun derved bliver de mægtige maskiner ikke herre over menneskene, sådan at de for mange kan medføre øget pres på arbejdsmarkedet og arbejdsløshed. Kun derved bliver de til menneskenes tjenere i menneskenes fælles stræben efter social fremgang og social trykthed.